

תהליך השיתוף לצמצום הפער הדיגיטלי – סיכום מפגש צוותי עבודה ראשון

שנערך ביום ג', ב' באייר תשע"ט, 7 במאי 2019 בבית שיתופים שבבית יהושע

רקע

ישראל דיגיטלית מובילה מהלך לאומי לצמצום הפער הדיגיטלי. כחלק ממהלך זה, הוקם שולחן עגול רב מגזרי לעיסוק מתואם ומתמשך בצמצום הפער הדיגיטלי, שהשלב הראשון שלו יסתיים בנובמבר 2019. בתאריך 27.3.19 נערך המפגש הראשון של השולחן העגול, בו נכחו נציגים ונציגות ממשרדי הממשלה, רשויות מקומיות, גופים עסקיים וארגוני חברה אזרחית. בתום המפגש הוכרז על הקמת שני צוותי עבודה מקבילים, אשר התכנסו למפגש ראשון בתאריך 7.5.19. השולחן העגול מנחה ומנתב את פעילותם של צוותי העבודה, בהם משתתפי/ות השולחן וגורמים נוספים לוקחים/ות חלק. להלן גאנט הפעילות של תהליך השיתוף לצמצום הפער הדיגיטלי:

מטרות עבודת הצוותים

גיבוש תוצרי עבודה יישומיים לקידום מערכת של תחום האוריינות הדיגיטלית

תמצית פעילות הצוותים

צוות 1: פיתוח מודלים מערכתיים לצמצום הפער הדיגיטלי (הסיכום המפורט בקישור)

תוצר מבוקש: כלי מנחה לבנייה והובלה של פרויקטים, תכניות ומהלכים מערכתיים לצמצום הפער הדיגיטלי
נושאים מרכזיים בהם עסק הצוות:

איפיון התוצר - מה יהפוך את התוצר לאיכותי ומשפיע

גובשה רשימת מאפיינים, ביניהם:

- המדריך צריך להיות מחד, גנרי – לאפשר גזירה של מגוון סוגי פרויקטים מערכתיים המותאמים לאוכלוסיות יעד שונות בעלות צרכים שונים. מאידך, ספציפי – מכונן ליצירת פרויקטים של קידום אוריינות דיגיטלית ולא מדריך שותפויות כללי.
- התוצר יציע סט כלים שיסייעו בעיצוב וקידום הפרוייקטים.
- לתוצר צריכה להיות (גם) תצורה דיגיטלית, שניתנת לעדכון שוטף.
- התוצר לא יכול להיות סטטי, חייב להתעדכן ולהיות דינמי, וחיוני שיהיה גורם שייקח אחריות ובעלות על העדכון שלו.
- תהליך עיצוב התוצר - צריך שישלב הן את הארגונים שיהיו שותפים לפרוייקטים והן את אוכלוסיות היעד.

בניית תבנית לתוצר הסופי

הוצעו בשלב זה שלוש תבניות שימשו בסיס לצוות המוביל של הקבוצה ליצירת מתווה לתוצר. נושאים שעלה כי יהיו חלק מן התוצר:

- כלי מיפוי של קהלי היעד, הצרכים והחסמים הייחודיים של כל קהל.
- פלטפורמה / מאגר מידע של הארגונים הפועלים בתחום והמשאבים הקיימים, וכן מוטיבציות לפעולה ומיפוי האינטרסים של כל אחד מהמגזרים השונים.
- פרקטיקות הגעה לקהלי היעד – הנגשה של תשתיות, שימוש בסוכני שינוי ועוד.
- יצירה של מעבר מידע של הצלחות וכישלונות בארץ ובעולם – סיפורי חקר.
- עקרונות לתהליכי הלמידה בתחום האוריינות, המתייחסות לרצף ההתפתחות של אוריינות.

בדיון המסכם עלו מספר נושאים, ביניהם:

- הצורך לייצר תוצר שיסייע לעבור מרמה של אוסף פרויקטים להשפעה ברמה הלאומית.
- המגזר העסקי - מניעים ואינטרסים שלו להצטרפות עסקים למהלך והדרך לגייס אותו באופן רחב יותר.

תהליך שיתוף להשלמת מידע לקידום התוצר של השולחן העגול:

בדיון בנושא זה עלו שני צרכים מרכזיים:

- תהליך שיתוף עם אוכלוסיות היעד - ללמידה על חסמים ומוטיבציות לאוריינות דיגיטלית
- המגזר העסקי – הבנת המוטיבציות והאינטרסים להיות שותפים למהלכים לקידום אוריינות דיגיטלית וכן הבנת דרכי השתתפות אפשריות במהלכים מערכתיים.

כפי שצוין גם במפגש עצמו, הצוות המוביל של השולחן יגבש על בסיס העבודה הזו את המתווה לתוצר ואת הכיוון הרצוי לשיתוף הציבור ויעדכן את משתתפי הצוות על כך.

צוות 2: רכיבי הצלחה (הסיכום המפורט בקישור)

תוצר מבוקש: מפת רכיבי הצלחה - הגדרה משותפת של מאפיינים המעידים על צמצום הפער הדיגיטלי בהיקפים גדולים - בקרב אוכלוסיות וקהילות, ועל התקדמות לעבר צמצום הפער.
נושאים מרכזיים בהם עסק הצוות:

איפיון התוצר

ישנם מודלים שונים המגדירים את סל הכישורים והמיומנויות הנדרשות לפרט על מנת להגדירו כבעל אוריינות דיגיטלית. האתגר המערכתי הוא לצאת מנקודת המבט הבוחנת פרטים אינדבידואליים בלבד ולהגדיר כיצד ניתן לדעת שאוכלוסיה או קהילה מסוימת רכשה אוריינות דיגיטלית. בהתאם, מטרת הצוות היא להגדיר מהי הצלחה בצמצום הפער הדיגיטלי בהיקף רחב. במפגש הראשון בוצע פירוק של המונח "הצלחה בצמצום הפער הדיגיטלי", בחירת הרכיבים המהותיים להגדרת הצלחה, תחילת הרכבתם ליצירת מפה, והגדרת המידע החסר והנדרש.

בניית תבנית לתוצר הסופי

כתשתית ליצירת התוצר גובשה רשימת מרכיבים המאפיינים הצלחה בצמצום הפער הדיגיטלי ומופו בעלי העניין השונים. בשלב השני הציע הצוות שתי תבניות שישמשו בסיס לצוות המוביל של הקבוצה ליצירת התוצר - מפת רכיבי הצלחה. התקבלו ההסכמות הבאות לגבי התוצר:

- המפה תכלול הן מרכיבי הצלחה מנקודת מבט של האוכלוסיות השונות, והן מרכיבי הצלחה נקודת מבט של נותני השירותים.
- התוצר ישמש את הארגונים השונים ככלי למקם עצמם ולכוון את פעולתם להצלחה.

בדיון המסכם עלו מספר נושאים, ביניהם:

- חיבור בין תוצרי העבודה של שני הצוותים על מנת לייצר מענה קוהרנטי ואפקטיבי.
- חשיבות הלמידה מתהליכים אחרים שנעשו בתחום למשל על ידי המגזר העסקי.
- לאור השינוי התמידי בתחום, על המפה להיות דינמית וגמישה לשינויים לאורך זמן

תהליך שיתוף להשלמת מידע לקידום התוצר של השולחן העגול

בדיון בנושא זה עלו שלושה כיוונים מרכזיים:

- המגזר העסקי - למידה מתוך ניסיון בקידום אוריינות דיגיטלית במהלכים שנעשו.
- תהליך שיתוף עם אוכלוסיות היעד - ללמידה על חסמים ומוטיבציות לאוריינות דיגיטלית
- למידה על יישום מדדים כמותיים ואיכותניים בתחום רכישת אוריינות דיגיטלית בהיקפים גדולים

כפי שצוין גם במפגש עצמו, הצוות המוביל של השולחן יגבש על בסיס העבודה הזו את המתווה לתוצר ואת הכיוון הרצוי לשיתוף הציבור ויעדכן את משתתפי הצוות על כך.

מה בהמשך?

במפגש הבא של צוותי העבודה בתאריך 27.6.19 ימשיכו המשתתפים/ות בגיבוש התוצרים. עד אז, צוות התהליך והגרעין המוביל יעבדו את התוצרים הראשוניים שהוצגו במפגש לכדי תוצר מתקדם יותר, תוך מתן תשומת לב לחיבור בין תוצרי שני הצוותים לתהליך כולל ומתואם. כמו כן, צוות התהליך יעבד ויפתח את הכיוונים שעלו להשלמת מידע נדרש באמצעות כלי שיתוף נוספים. התוצרים יוצגו במפגש השולחן העגול בחודש יולי ובעקבות ההתייחסות שתתקבל יוחזרו לשולחן העבודה של הצוותים לסיבוב אחרון של דיוק במפגש בחודש ספטמבר.